

Mimarlık Hukuku

BAŞIBOŞLUK ÖZLEMİ

Avukat Güney Dinç

Son günlerde TMMOB'ne bağlı Oda'ların mesleki denetim yetkilerinin tartışıldığı yapay fırtınalar koparılmaktadır. Bilindiği gibi, projelendirilme aşamasından başlayarak yapı üretim sürecinin çağdaş teknik gelişmelere ve ülke gerçeklerine uygun koşullarda yürütülmesi, sağlam, güvenilir, kullanışlı yapılar üretilmesi, mimar ve mühendislerin uzun yıllardan beri uğraş verdikleri konular arasındadır. Mimar ve Mühendis Odaları, kendi uzmanlık alanlarında kamu yararına sürdürülen bu çabaların en etkili ve vazgeçilmez denetim birimleridir.

Oda'ların denetim yetkilerinin hukuksal temeli, başta Anayasa olmak üzere kuruluş yasaları, kendi tüzük ve yönetmelikleridir. Bu yapılanma; şu açıdan önem taşımaktadır. Oda'lar, üyelerin üzerindeki mesleki denetimlerini sürdürebilmek için, diğer kamu kuruluş ve organlarından izin almak durumunda değildir. Bir başka deyişle, Oda'ların mesleki denetim uygulamaları, kendilerinin dışındaki kuruluşlarca değiştirilemez, engellenemez, kaldırılamaz.

Bu konuda elimizde oldukça yeni bir örnek var. Oda denetimi yaptırmadığı için Onur Kurulu'nca süreli olarak meslekten men cezası alan bir mühendisin bu cezasının iptali amacıyla açtığı dava, Ankara 6. İdare Mahkemesi'nce reddedildi. İdare Mahkemesi'nin 1996/991 E – 1997/639 K.sayılı ve 21.5.1997 günlü kararında şu görüşlere yer verildi:

"... davacının hazırladığı projeleri daha önce uyarılmasına karşın ilgili Oda'ya denettirmedeği,

mesleki denetim uygulama esaslarına aykırı olan bu durumun çekişmesiz olduğu, söz konusu fiilin aynı zamanda alınmış gelir mahrumiyetine bağlanarak Oda amaçlarını olumsuz yönde etkilediği anlaşılmıştır. Bu durumda üzerine atılı bulunan disiplin suçu sabit olduğu anlaşılan davacının gerek yasa gerekse tüzükteki cezaların verilmesinde sıra gözetilmemesi ilkeleri de göz önüne alınarak bir ay süre ile serbest meslek uygulamasından uzaklaştırma cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde mevzuata ve hukuka aykırılık görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle davanın reddine oybirliği ile 21.05.1997 tarihinde karar verildi."

Günümüzdeki tartışmanın temelinde, "**başiboşluk özlemi**" yatmaktadır. Bu özlem, meslek dışı çevrelerden gelmektedir. Kimi yap-satçılar; denetimsizliği, özgürlük gibi algılamaktadırlar. Onlarca davayı sonuçlandırarak korumaya çalıştığımız mimarların uzmanlık alanına el atmak isteyenler, amaçlarına ulaşabilmek için, bu karmaşa ortamından yarar ummaktadırlar. Özellikle Mimarlar Odası'nın siyasal partiler arasında ayırım gözetmeksizin kent sorunları üzerindeki yoğun çalışmaları kamuoyunca bilinmektedir. **Çeşme Erithrai'den Konak Galleria'ya, Kültürpark'ın yapılaşmaya açılmasından izmir'in simgesi Kordon Boyu'na kadar açılan davalar, alınan sonuçlar ortadadır.**

Demokrasiyi dönemsel seçimlerle sınırlı görüp politikalarını kitlelerin unutkanlığı temelinde dayandıranlar, sorgulayan bir kamuoyu oluşmasını tedirginlikle karşılıyorlar. Oysa çağın değiştiğini görmek zorundayız. Bireylerin tek tek etkisiz kaldıkları ortamlarda, toplumlar, örgütleri eliyle soluk alıyorlar. Kurumsal katılımçılık bunu gerektiriyor. Kısaca vurgulamak gerekirse, meslek odaları toplum yaşamına yeni sesler, yeni açılımlar getiriyorlar. Anlamsız kavgalar, gereksiz tartışmalar yaratmak yerine, bu uyarılardan yararlanmak daha akıllıca olmaz mı?

